

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra*

Vår dato:

7.10.2019

Vår ref:

2019/10479

Deres dato:

27.08.2019

Deres ref:

201905068

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon

Per Olav Aslaksen, 77642201

Høringsuttalelse - uttak av vann til settefiskanlegg i Hasvik kommune

Fylkesmannen viser til høringsbrev av 26.8. 2019 og oppdatert høringsbrev av 27.8.2019.

Bakgrunn

Breivikbotn kraftverk, med regulering av Øvre og Nedre Eggevatn, ble bygget konsesjonsfritt i 1948. I 1969 fikk Sørøy Kraftlag A/L konsesjon for ytterligere regulering av Øvre Eggevatn. Tillatelsen til ytterligere regulering av Øvre Eggevatn ble gitt på generelle betingelser, og inneholder ikke vilkår om naturforvaltning.

Cermaq har søkt om konsesjon for uttak av vann fra Eggevassdraget i Hasvik kommune. Vannuttaket er planlagt innenfor gjeldende regulering for Breivikbotn kraftverk, i forståelse med Hammerfest Energi. Hammerfest Energi vil samtidig ruste opp elektromekanisk utstyr i kraftstasjonen og skifte rørgate fra dam i Nedre Eggevatn og ned til kraftstasjonen, samt oppgradere tappearrangementet i dam Øvre Eggevatn.

Omsøkt vannuttak innebærer ikke vesentlige endinger i regulering og manøvrering av Eggevassdraget. Allerede eksisterende inngrep i selve vassdraget vil derfor verken bli forverret eller forbedret.

Søknaden utløser imidlertid behov for utbedring av eksisterende rørgate for kraftproduksjon, og bygging av en ny rørgate for vannforsyning parallelt med rørgate for kraftproduksjon. Nye terrenginngrep og anleggsarbeider vil kunne påvirke naturverdier og annen aktivitet i området.

Behov for konsesjonsbehandling

Sak om konsesjon for uttak av vann til settefiskanlegg, og sak om opprusting av kraftverket inkludert utskifting av rørgate er sendt på høring hver for seg. Til saken som gjelder vannuttak er høringspartene blant annet bedt om å uttale seg om hvorvidt det foreligger forhold som tilsier at det ikke bør gis konsesjon. Til saken som gjelder opprustning av kraftverket og utskifting av rørgate er høringspartene bedt om å uttale seg om hvorvidt det foreligger allmenne interesser som kan utløse konsesjonsplikt.

Begge disse sakene gjelder samme vassdrag. Utbedring av rørgate og legging av nytt vannforsyningsrør til settefiskanlegg utgjør i realiteten ett og samme terrenginngrep. Fylkesmannen finner det vanskelig å uttale seg til den ene saken uten også å drøfte forhold ved den andre.

E-postadresse:
fmtfpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.fylkesmannen.no/tf

Org.nr. 967 311 014

Fylkesmannen forutsetter at eventuell konsesjon til Cermaq må gis med moderne standardvilkår, inkludert vilkår for naturforvaltning. Dette vil imidlertid skape en ubalansert situasjon mellom de to konsesjonene i vassdraget.

Fylkesmannen er opptatt av at det skal foreligge ryddige konsesjonsforhold. Slik vi ser det vil det være vanskelig å oppnå dette om Breivikbotn kraftverk får fortsette sin drift innenfor gjeldende konsesjon med mangelfulle konsesjonsvilkår, mens Cermaq gis ny konsesjon med moderne standardvilkår.

Parallelt med behandling av søknad om konsesjon for vannuttak mener Fylkesmannen at også Breivikbotn kraftverk bør underlegges konsesjonsbehandling, og at det innføres moderne standardvilkår for begge konsesjonene. Dette vil sikre like vilkår for begge konsesjonærene i vassdraget.

Kunnskapsgrunnlag

Av konsesjonssøknaden fremgår at søker vurderer negative konsekvenser for landskap og andre brukerinteresser som svært begrensede. Negative konsekvenser for natur og miljø begrenses av at man i stor grad benytter eksisterende infrastruktur og trasé for rørgate.

Cermaq har lagt til grunn at det ikke har vært behov for å utarbeide miljørapport, fordi eksisterende rørgate til kraftverket allerede representerer et naturinngrep. I søknaden fra Cermaq er det vist til at det ikke foreligger registreringer av sårbare arter eller naturtyper i Naturbase. Om landskap har Cermaq skrevet at tiltaket vil ha svært begrensede konsekvenser med unntak av en strekning i øvre del av traséen der det planlegges å sprengte ut en skjæring i fjell.

Fylkesmannen vurderer kunnskapsgrunnlaget som er lagt fram som mangelfullt for å kunne gi en presis uttalelse. Våre vurderinger i fortsettelsen er derfor basert på generell kunnskap om naturmangfold, og erfaringskunnskap spesielt fra småkraftprosjekter med nedgravde rørgater.

Merknader om naturmangfold og miljø

Utskifting av rørgate til kraftstasjonen vil kunne påvirke naturmangfold, landskapsopplevelse og reindrifts bruk av området. Etablering av et vannforsyningsrør parallelt med rørgata vil gjøre inngrepet mer omfattende. Fylkesmannen mener derfor at NVE bør vurdere om den samlede påvirkningen av utskifting av rørgate til Breivikbotn kraftverk, og etablering av nytt vannforsyningsrør til settefiskanlegg, kan legges til grunn ved vurdering av konsesjonsplikt også for nødvendige utbedringer rørgate.

Sammenlignet med dagens situasjon vurderer vi at utskifting av rørgate og etablering av nytt vannforsyningsrør også vil innebære nye terrenginngrep nedenfor strekningen der Cermaq i sin konsesjonssøknad har vist til behov for å legge rørgata i en ny utsprengt nisje/skjæring.

Arbeider i rørgata vil innebære nye inngrep i terrenget i form av utsprengt nisje, der vannforsyningsrør skal graves ned sammen med turbinrør over en strekning på ca. 100 meter (pel 958-852). Videre herfra skal turbinrør og vannforsyningsrør graves ned i separate parallelle grøfter over en strekning på ca. 350 meter (pel 852-500). Bredde på topp av grøft for turbinrør er oppgitt til ca. 9 meter. Bredde på topp av grøft for vannforsyningsrør er ikke oppgitt, men innbyrdes avstand mellom turbinrør og vannforsyningsrør skal så langt det er mulig være ca. 10 meter. Fylkesmannen slutter ut fra dette at bredde på inngrep kan være minimum 20 meter.

Nedstrøms pel 500 vil turbinrøret krysse over elva og fortsette frittliggende over bakken, mens vannforsyningsrøret vil krysse under elva og fortsette nedgravd. Selv om trasé for turbinrøret vil bli noe justert på strekningen for å gi plass for vannforsyningsrøret, antar Fylkesmannen at inntrykk av turbinrøret ikke vil bli vesentlig endret sammenlignet med situasjon i dag.

Ut fra dette er det over en strekning på ca. 450 meter på sørsiden av elva at Fylkesmannen vurderer at inngrepssituasjonen vil bli vesentlig endret sammenlignet med i dag. Det positive med å grave ned både turbinrør og vannforsyningsrør på strekningen, er at turbinrør som fysisk struktur ikke lengre vil være synlig i terrenget. Nedgraving medfører imidlertid et bredt belte der naturlig vegetasjon fjernes og forstyrres. Revegetering tar lang tid, og også en nedgravd rørgate vil fremstå som et terrenginngrep i mange år. Landskapsvirkning av nedgravd rørgate i dette tilfellet er etter vår vurdering sammenlignbar med nedgravde rørgater til etablerte småkraftverk. Hvordan dette vil framstå i Breivikbotn er etter vårt syn for dårlig beskrevet i søknad. Om avbøtende tiltak er det kun vist til detaljplan for miljø og landskap som skal godkjennes av NVE, etter at det eventuelt er gitt konsesjon. Fylkesmannen mener at konsesjonsbehandlingen må belyse faktiske terrenginngrep, som følge av planlagte arbeider i rørgate og etablering av nytt vannforsyningsrør. Realistisk tidsramme for tilfredsstillende revegetering i trasé for turbinrør og vannforsyningsrør må være kjent. Vi mener at det må stilles krav som sikrer at Hammerfest Energi og Cermaq gjensidig er ansvarlige for avbøtende tiltak.

Merknader om reindrift

Konsesjonssøknaden er ikke sendt til reinbeitedistriktet på høring. Selv om denne ikke behandles etter Pbl. bør søknaden også sendes til reinbeitedistriktet på høring.

Reindriftsavdelingen har ikke andre merknader til søknaden. Det legges til grunn at det ikke er endringer i situasjonen for reindriften. Rørgater skal hovedsakelig følge dagens traséer, og tiltaket vil ikke ha økte konsekvenser for reindriften. Det legges til grunn at settefiskanlegget behandles i henhold til Pbl.

Med hilsen

Iris Rita Hallen (e.f.)
leder for naturmangfold og naturvernseksjonen

Per Olav Aslaksen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent